

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 października 2015 roku odmówił W. K. ustalenia kapitału początkowego, ponieważ przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewidują ustalania kapitału początkowego dla osoby urodzonej przed dniem 1 stycznia 1949 roku.

/decyzja - k. 9 plik III akt ZUS/

W dniu 19 października 2015 roku wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i ustalenie wysokości kapitału początkowego. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że jego odwołanie jest uzasadnione, gdyż spełnia warunki do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Nabył prawo do emerytury na starych zasadach, kontynuuje ubezpieczenie emerytalne i rentowe, osiągnął wiek emerytalny i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 roku.

/odwołanie - k. 2/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 28 października 2015 roku wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał dotychczasową argumentację. Dodatkowo wskazał, że decyzją z dnia 15 kwietnia 2007 roku przyznano wnioskodawcy z urzędu emeryturę od dnia: 28 kwietnia 2007 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt. 1 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W decyzji z dnia 15 stycznia 2008 roku Zakład przeliczając świadczenie wnioskodawcy w oparciu o przepisy art. 21 ust. 1 pkt. 2 ustawy zastosował do obliczeń kwotę bazową obowiązującą w dniu złożenia wniosku. Natomiast decyzją z dnia 11 października 2010 roku Zakład do ustalenia podstawy wymiaru ponownie zastosował podstawę wymiaru renty ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 105,08 %, w składniku emerytury wynoszącym 24 % zastosowano – zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy kwotę bazową obowiązującą w dniu złożenia wniosku o przeliczenie. Decyzją z dnia 20 grudnia 2011 roku Zakład odmówił W. K. prawa do przyznania emerytury w oparciu o przepisy art. 55 ustawy. Wnioskodawca zaskarżył powyższą decyzję i Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 4667/14 odrzucił odwołanie, a wniosek o ustalenie kapitału początkowego przekazał do ZUS w celu wydania decyzji. Organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 173 ust. 1 i art. 174 ust. 3 ustawy emerytalnej dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy jest formą umożliwiającą odtworzenie okresów przebytych do dnia 31 grudnia 1998 roku, jest ustalany na dzień 1 stycznia 1999 roku i zapisany na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Stanowi on kapitał wyjściowy, do którego doliczane są opłacane od 1 stycznia 1999 roku składki na ubezpieczenia emerytalne. Wnioskodawca natomiast nie urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, złożył wniosek o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem aktualnej kwoty bazowej przed 31 grudnia 2008 roku. Organ rentowy wyjaśnił ponadto, że okresy zatrudnienia – mające wpływ na wysokość świadczenia przebyte po nabyciu uprawnień do emerytury wnioskodawca ma uwzględniane na bieżąco, po uprzednim złożeniu wniosku o doliczenie do stażu pracy w oparciu o przepisy art.113 ustawy, jak również corocznie od dnia 1 marca dokonywana jest waloryzacja świadczenia emerytalnego wnioskodawcy- zgodnie z art.88 ustawy.

/odpowiedź na odwołanie - k. 3 - 3 odwrót/

Decyzją z dnia 11 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9 maja 2016 roku odmówił W. K. prawa do ustalenia emerytury na podstawie art. 55 i 55 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ustalenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej, ponieważ emerytura nie została przyznana na podstawie art. 27 ustawy.

Brak jest zatem podstaw do jej obliczenia z zastosowaniem art. 55 i 55 a ustawy emerytalnej, które możliwość taką przewidują wyłącznie dla emerytury ustalonej na podstawie art.27 ustawy emerytalnej, a więc z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego i udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze co najmniej 20 lat – kobieta i 25 lat – mężczyzna.

/decyzja - k. 7 plik II akt ZUS/

W dniu 14 września 2016 roku W. K. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przeliczenie emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że przepis art.55 ustawy emerytalnej zawiera normę szczególną względem art. 26 ust. 1 w związku z art.25 ust. 1 i art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej. Relacja polega na tym, że wprawdzie ustalenie wysokości emerytury według reguł „kapitałowych” z uwzględnieniem zwaloryzowanego kapitału początkowego, dotyczy co do zasady ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, to jednak obliczenie świadczenia według tych zasad jest również możliwe, po spełnieniu dodatkowych warunków, względem osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku. Skarżący wskazał, że emerytura została mu przyznana decyzją z dnia 15 kwietnia 2007 roku, jednakże powyższe nastąpiło z urzędu. Po raz pierwszy wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył dopiero w dniu 28 października 2011 roku. Fakt, że ubezpieczonemu została przyznana emerytura z urzędu nie pozbawia go jednak możliwości jej ponownego ustalenia. Prawo do składania wniosku o przeliczenie świadczenia na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej, po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego nie jest bowiem ograniczone i mogą przedmiotowy wniosek składać osoby, które uzyskały status emeryta na podstawie innych przepisów – o ile wniosek o świadczenie emerytalne w powszechnym wieku został złożony „po raz pierwszy” po dacie 31 grudnia 2008 roku. W odwołaniu podniesiono także, że nie jest zasadne twierdzenie organu rentowego, iż skoro emerytura ubezpieczonego nie została mu przyznana na podstawie art.27 ustawy emerytalnej, to brak jest podstaw do jej obliczenia z zastosowaniem art.55 i 55 a ustawy. Przepis art. 55 ustawy stanowi bowiem wprost, że warunkiem do obliczenia emerytury na jego podstawie jest spełnienie warunków do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy, nie zaś uzyskanie emerytury w oparciu o ten przepis.

/odwołanie - k. 2-3 akt VIII U 2260/16/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 3 października 2016 roku wniósł o jego oddalenie z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy podniósł, że z wykładni językowej art. 55 ustawy emerytalnej wynika, że przyznaje on prawo do wyliczenia emerytury na podstawie art.26 tylko osobom, którym przysługuje prawo do emerytury na wniosek. Odwołujący należy natomiast do kręgu osób, które nabyły emeryturę z urzędu z chwilą osiągnięcia 65 lat. Podkreślono, że z treści art. 55 ustawy jasno wynika, że brak jest możliwości zastosowania tego przepisu do osób, które nabyły prawo do emerytury w trybie art.27 a, gdyż przepis ten wskazuje tylko na art.27. Organ rentowy podkreślił także, że wykładnia systemowa wskazuje na brak możliwości zastosowania dobrodziejstwa art.55 ustawy w stosunku do ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku i pobierających wcześniej świadczenie rentowe. Przywilej możliwości wyboru sposobu wyliczenia świadczenia emerytalnego przy przyznawaniu prawa do emerytury, przysługuje z mocy tego przepisu jedynie osobom, którym emerytura jest przyznawana na wniosek, a nie z urzędu i które złożyły taki wniosek o emeryturę po raz pierwszy. Sytuacja osób, które po przyznaniu emerytury ubiegają się następnie o ponowne świadczenie, bądź osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy i przechodzących na emeryturę z urzędu oraz tych, którzy występują dopiero z wnioskiem o przyznanie emerytury – nie jest tożsama. Nie można więc domagać się dla nich równej emerytury. Jednocześnie wyraźnie wskazano, że art.55 ustawy nie może mieć zastosowania do wnioskodawcy, bowiem pierwszy wniosek o przeliczenie emerytury w oparciu o przepisy art.21 ust. 1 pkt. 2 ustawy mające zastosowanie do przeliczenia emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego określonego w art.27 ustawy, wnioskodawca złożył przed 31 grudnia 2008 roku.

/odpowiedź na odwołanie - k. 6-6 odwrót akt VIII U 2260/16/

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi połączył do wspólnego rozpoznania sprawę o sygn. akt VIII U 2260/16 ze sprawą VIII U 2796/15 i postanowił dalej prowadzić sprawę pod sygn. akt VIII U 2796/15.

/postanowienie – k.14 akt VIII U 2260/16/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. K. urodził się w dniu (...).

/bezsporne/

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2007 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał wnioskodawcy z urzędu emeryturę od dnia 28 kwietnia 2007 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego – 65 lat na podstawie art.27 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto, zgodnie z art.21 ust.1 pkt.1 w/w ustawy podstawę wymiaru renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

/bezsporne, a nadto decyzja – k. 254 akt ZUS/

W dniu 11 kwietnia 2007 roku wnioskodawca złożył do organu rentowego zaświadczenie Agencji Ochrony (...) Sp. z o.o. z dnia 5 kwietnia 2007 roku oraz wniósł o doliczenie okresu zatrudnienia do stażu pracy oraz o przeniesienie go z urzędu na emeryturę.

//bezsporne, a nadto zaświadczenie – k.256 akt ZUS?

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2007 roku organ rentowy przeliczył W. K. emeryturę, doliczając do stażu pracy okres zatrudnienia od dnia 1 stycznia 2007 roku do dnia 31 marca 2007 roku.

/bezsporne, a nadto decyzja – k. 262 akt ZUS/

W wyniku rozpoznania wniosku wnioskodawcy o ustalenie wysokości emerytury na podstawie złożonego w dniu 14 sierpnia 2007 roku zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1981-1983, 1987-1989 organ rentowy decyzją z dnia 6 września 2007 roku odmówił W. K. prawa do przeliczenia emerytury w oparciu o art.111 ustawy.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie – k. 274, decyzja – k. 298 akt ZUS/

Po rozpoznaniu wniosku wnioskodawcy z dnia 18 grudnia 2008 roku o przeliczenie emerytury z aktualną kwotą bazową z uwzględnieniem wynagrodzeń wynikających z załączonego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z zarobkami z lat 2001 – 2007 organ rentowy decyzją z dnia 15 stycznia 2008 roku przeliczył emeryturę skarżącego w oparciu o przepis art. 21 ust. 1 pkt. 2 ustawy.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie – k. 310, decyzja – k. 334 akt ZUS/

Natomiast decyzją z dnia 11 października 2010 roku organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru ponownie zastosował podstawę wymiaru renty ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 105,08 %, w składniku emerytury wynoszącym 24% zastosowano – zgodnie z art. 53 ust.4 ustawy kwotę bazową obowiązującą w dniu złożenia wniosku o przeliczenie.

/bezsporne, a nadto decyzja – k. 601 akt ZUS/

Decyzją z dnia 20 grudnia 2011 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do przyznania emerytury w oparciu o przepis art.55 ustawy emerytalnej, gdyż nie złożył on wniosku, o którym mowa w tym przepisie w miesiącu osiągnięcia wieku emerytalnego, lecz po ukończeniu tego wieku.

/bezsporne, a nadto decyzja – k. 12 plik IV akt ZUS/

Wnioskodawca nie złożył odwołania od powyższej decyzji.

/bezsporne/

Pismem z dnia 20 listopada 2014 roku, znak (...) -SER-15 (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. poinformował W. K. (w odpowiedzi na wniosek z dnia 27 października 2014 roku dotyczący ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego), że kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Organ rentowy podniósł, że z uwagi na fakt, iż jest on osobą urodzoną przed dniem 1 stycznia 1949 roku brak jest podstaw do ustalenia kapitału początkowego, a tym samym do jego przeliczenia.

/bezsporne, a nadto pismo – k.2 plik III akt ZUS/

W dniu 15 grudnia 2014 roku W. K. złożył odwołanie od powyższego pisma, wnosząc o przeliczenie kapitału początkowego. W uzasadnieniu podniósł, że zgodnie z ustawą emerytalną przysługuje mu prawo do przeliczenia kapitału początkowego z tego względu, że kontynuował ubezpieczenie emerytalno-rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpił o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku.

/ bezsporne, a nadto odwołanie - k. 3 plik III akt ZUS/

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 roku w sprawie VIII U 4667/15 Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił odwołanie wnioskodawcy od pisma organu rentowego z dnia 20 listopada 2014 roku, a wniosek o ustalenie kapitału początkowego przekazał do organu rentowego celem wydania decyzji.

/bezsporne, a nadto postanowienie – k. 8 plik III akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 9 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 października 2015 roku odmówił W. K. ustalenia kapitału początkowego, ponieważ przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewidują ustalania kapitału początkowego dla osoby urodzonej przed dniem 1 stycznia 1949 roku.

/decyzja - k. 9 plik III akt ZUS/

W dniu 9 maja 2016 roku W. K. złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art.55 a ustawy.

/bezsporne, a nadto wniosek – k.1-2 plik II akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9 maja 2016 roku odmówił W. K. prawa do ustalenia emerytury na podstawie art. 55 i 55 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ustalenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej, ponieważ emerytura nie została przyznana na podstawie art. 27 ustawy. Brak jest zatem podstaw do jej obliczenia z zastosowaniem art. 55 i 55 a ustawy emerytalnej, które możliwość taką przewidują wyłącznie dla emerytury ustalonej na podstawie art.27 ustawy emerytalnej, a więc z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego i udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze co najmniej 20 lat – kobieta i 25 lat – mężczyzna.

/decyzja - k. 7 plik II akt ZUS/

W. K. kontynuuje zatrudnienie oraz ubezpieczenie emerytalne.

/okoliczność bezsporna/

Hipotetyczna wysokość emerytury W. K. obliczona na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dzień złożenia wniosku, tj. 1 maja 2016 roku wynosiłaby 2.521,49zł brutto.

/pismo procesowe ZUS – k. 47, hipotetyczne wyliczenie emerytury i kapitału początkowego – k.48-50/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji zawartej w aktach rentowych oraz dokumentów przedstawionych w trakcie postępowania sądowego uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Stan faktyczny jest pomiędzy stronami w całości bezsporny, przedmiot sporu sprowadza się natomiast do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunki niezbędne do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 i art.55 a ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U.z 2016r., poz. 887 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: w przypadku mężczyzn urodzonych do dnia 31 grudnia 1947 roku osiągnęli wiek emerytalny w wysokości 65 lat oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Emeryturę przyznaje się z urzędu zamiast pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Przepis art. 24a ust. 2 stosuje się odpowiednio (art.27 a).

Jak wynika z art. 55 wspomnianej ustawy, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku, może być obliczona emerytura na podstawie art. 26 (emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183), jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Prawo do emerytury ustalone przed osiągnięciem wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, ustaje z dniem, od którego została przyznana emerytura na podstawie art. 27, obliczona zgodnie z art. 26 (art.55 a).

Kwestią sporną pomiędzy stronami niniejszego postępowania było ustalenie, czy wnioskodawca spełnia warunki niezbędne do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 i art. 55 a ustawy emerytalnej. Organ rentowy argumentował, że wnioskodawca nie spełnia tych warunków, gdyż prawo do wyliczenia emerytury na podstawie tych przepisów mają tylko osoby, którym przysługuje prawo do emerytury na wniosek. Odwołujący należy natomiast do kręgu osób, które nabyły emeryturę z urzędu z chwilą osiągnięcia 65 lat. Z treści art. 55 ustawy jasno bowiem wynika, że brak jest możliwości zastosowania tego przepisu do osób, które nabyły prawo do emerytury w trybie art.27 a, gdyż przepis ten wskazuje tylko na art.27. Ponadto wskazano, że pierwszy wniosek o przeliczenie

emerytury w oparciu o przepis art.21 ust. 1 pkt. 2 ustawy mający zastosowanie do przeliczenie emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego określonego w art.27 ustawy, wnioskodawca złożył przed 31 grudnia 2008 roku.

Przytoczony wcześniej art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został umiejscowiony w rozdziale zatytułowanym ustalenie wysokości emerytur, o którym mowa w art. 27-50e. Ustawodawca umiejscowił go w tym fragmencie ustawy, jako regulację poświęconą szczególnemu sposobowi wyliczenia emerytury. Przepis ten stanowi zastosowanie jedynie do ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku i spełniających dodatkowo warunki takie jak: kontynuowanie ubezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego, spełnianie warunków do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, a także złożenie wniosku o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 roku. Dla osób tych emerytura może zostać przyznana w wysokości ustalonej według starych zasad albo według zasad nowych, jeśli tym sposobem wyliczona okaże się wyższa. Przesłanki określone w analizowanym przepisie muszą zostać spełnione łącznie. Regulacja ta stanowi pewną preferencję w ustalaniu wysokości emerytury, polegającą na porównaniu emerytury wyliczonej starym i nowym sposobem (K. R., Stosowanie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Z zagadnień ubezpieczenia społecznego Nr 4 (2012)).

Stosowanie wspomnianego art. 55 rodziło problemy na etapie realizacji przysługującego z niego prawa. Wątpliwości powstałe na tle stosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 4 lipca 2013 roku w sprawie II UZP 4/13 oraz w wyroku z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UZP 4/13 ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 roku, który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 roku, ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (OSNP 2013/21-22/257, Prok.i Pr.-wkł. (...), Biul.SN 2013/7/24-25).

W uzasadnieniu zacytowanego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że "nabycie prawa do emerytury" przyjęte w ustawie emerytalnej, uwzględniając także treść art. 21 ust. 2 ustawy emerytalnej, uzasadnia twierdzenie, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. Dalej stwierdził, że w sytuacji, gdy dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, byłoby niezbędne zaznaczenie w art. 55 ustawy o emeryturach i rentach, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta). Podkreślił, że takiego zastrzeżenia nie można jednak z treści tego przepisu wywnioskować, co oznacza, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 roku, który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 roku, może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Sąd Najwyższy wskazał, iż przepis art. 55 tej ustawy, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 roku wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, "zrównuje" w pewnym sensie sytuacje tych osób (urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.)

z sytuacją osób urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury

w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 ustawy emerytalnej. Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 ustawy emerytalnej) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat,

a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko przedstawione w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 roku sygn. II UK 143/13 (LEX nr, (...)), w którym uznał, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne

i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury **na podstawie art. 27 ustawy** wystąpił po raz pierwszy po 31 grudnia 2008 roku (art. 55). W uzasadnieniu tym Sąd Najwyższy stwierdził również, że skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania "korzystniejszej" metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad) ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego (nie jest "fakultatywne"). Tylko w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego (art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach). Natomiast w razie zbiegu możliwości obliczenia wysokości jednego tylko świadczenia - emerytury przysługującej ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 roku, spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r. (tj. co najmniej po upływie 10 lat od dokonanej 1 stycznia 1999 r. zmiany systemu ubezpieczeń społecznych), organ rentowy jest zobowiązany obliczyć należne mu świadczenie emerytalne zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55), a następnie przyznać mu emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 ustawy). Dodatkowo Sąd Najwyższy wskazał, że z opisanych możliwości obliczenia wysokości emerytury, o której mowa w art. 27 ustawy, **nie mogą** korzystać ubezpieczeni, którzy pobierali takie emerytury przyznane przed końcem 2008 roku w wysokościach obliczonych według dotychczasowych zasad (na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach), ponieważ stosownie do art. 109 oraz art. 180 ust. 1 tej ustawy, wysokość emerytury określonej w art. 53, może być ponownie ustalona według dotychczasowych zasad i na podstawie w art. 110-113 ustawy o emeryturach i rentach oraz zgodnie z art. 53 (art. 194d tej ustawy).

Zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy emerytalnej). Status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 roku powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 roku, sygn. I UK 27/14 (LEX nr 1537287)).

Przepis powołanego art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jako regulacja szczególna wymaga wykładni ścisłej, uzależnionej wyraźnie od wystąpienia przez ubezpieczonego z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., który - co do zasady - nie może być rozumiany jako wniosek zmierzający do innego celu niż przyznanie po raz pierwszy emerytury na podstawie art. 27 ustawy. W szczególności wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy nie może być rozumiany jako wniosek o przeliczenie, ponowne przyznanie tego samego świadczenia lub wniosek o ponowne obliczenie wysokości przyznanej emerytury na podstawie tego przepisu (art. 27 ustawy) według nowych zasad, jeżeli wcześniej wysokość emerytury (przyznanej na wniosek złożony przed 31 grudnia 2008 r.) została obliczona według dotychczasowych zasad na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 r. II UK 143/13).

Od dnia 1 maja 2015 r. wprowadzono do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych art. 55a (na podstawie ustawy z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; Dz.U. z 2015 r. poz. 552).

Wobec jednolitej wykładni art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyjętej w orzecznictwie sądowym, uznać należy, jego normatywny sens wyznaczony został przez judykaturę. Stąd dodanie art. 55a ust. 1 nie stanowi zmiany stanu prawnego (wbrew sugestii płynącej z uzasadnienia projektu ustawy zmieniającej), ale jego potwierdzenie i doprecyzowanie, nie tworzy więc nowej normy prawnej (dotychczas nieistniejącej).

Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić należy, że wnioskodawcy nie przysługuje prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 i art. 55 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W. K. pobiera bowiem od dnia 28 kwietnia 2007 roku emeryturę z urzędu, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego – 65 lat na podstawie art.27 a. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto, zgodnie z art.21 ust.1 pkt.1 w/w ustawy podstawę wymiaru renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Wnioskodawca pobiera zatem emeryturę z urzędu w związku z ukończeniem 60 roku życia przyznaną przed końcem 2008 roku i to na podstawie art. 27 a (nie art.27) ustawy. Nie spełnił zatem przesłanek określonych w art. 55 i 55 a powołanej ustawy. Nie złożył on wniosku o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy, tylko uzyskał do niej prawo z urzędu w oparciu o przepis art. 27 a ustawy. Poza tym wnioskodawca składał wnioski o przeliczenie emerytury w oparciu o przepis art.21 ust.1 pkt.2 ustawy mający zastosowanie do przeliczenia emerytury po osiągnięcia wieku emerytalnego - przed dniem 31 grudnia 2008 roku.

Z uwagi na to, że wnioskodawcy nie przysługuje prawo do przeliczenia emerytury w oparciu o przepisy art. 55 i art.55 a ustawy, nie przysługuje mu także prawo do ustalenia wysokości kapitału początkowego, który zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy, ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy

20.03.2017r.